

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1562 usque ad annum 1563

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011860X

§. 28. Lotharingii Cardinalis oratio in pleno Patrum consessu habita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66641](#)

obsecramus vos, Patres Sandissimi, illum Sæcul. XVI.
 ut ex quo & lubenti animo audiatis, eam- A.C. 1562.
 que illi fidem, quam nobis, si istic esse-
 mus, adhibeatis. Petentes interea a Deo
 Optimo Maximo, ut vos suo præsidio,
 nobis, totique orbi Christiano, diutius con-
 servare dignetur. Datum Rouvillæ die
 septima Octobris anno millesimo quingente-
 simo sexagesimo secundo.

§. XXVIII.

*Lotharingii Cardinalis oratio in pleno
Patrum confessu habita.*

Perlectis hisce Regis literis Lotharin- Pallav. c. 3.
 gius Cardinalis non sine ingenti e- num. 3.
 loquentia, ac verborum lepore oratio- Mem. p. 328.
 nem omnibus Auditoribus pergratam Raynald.
 habebat, cuius tenor erat sequens: Il. num. 10.
Iustissimi Domini Domini, Reverendissimi Psal. p. 333.
Episcopi. Christianissimus Rex Carolus,
Reginæ Matris Christianissimæ auctori-
tate, ac præcipue Regis Navarræ assensu,
procerumque omnium conscriptorum consilio,
has literas, quæ modo perlectæ sunt, de-
cavit, mihiqne ad vos perferendas dedit,
quarum præcipua ea capita, quæ majo-
rem ex me explicationem desiderant, pro-
ta, quæ mihi credita est, fide, explicabo,
quam brevissime potero. Hæ ut memi-
nisti, statim in initio Regni illius nobis-
tissimi, amplissimi, ac florentissimi quondam,
summæque erga Regem fidei, & observan-
tice,

Sæcul. XV. tioe, statum & conditionem testantur; dicimus
A. C. 1562. uno verbo, non sine incredibili dolore,
suum Galli, sicut ingens gloria Francorum, hæc rerum omnium, clarissimi Ora-
tores, sunt vicissitudines. Manus Domini
tetigit nos, Viri, Patres, & Fratres;
hoc nobis justum infra suum iudicium,
provocaverunt corrupti omnium Ordinum
mores, ac Ecclesiastica collapsa disciplina;
has turbas excitarunt hæreses non sup-
pressæ, & a Domino Deo nostro instituta
remedia tamdiu neglecta: hinc illæ lacri-
mæ, ac per totum Regnum dissidia, odio,
rapinæ, bella intestina & plusquam ciu-
lia: luctus ubique, ubique dolor, & pri-
rima mortis imago, nec Sacrosantis Di-
templis parcitur, Presbyteri, & Religio-
viri ad aras usque, quas amplexantur
morientes, trucidantur. Visibilia Sac-
mentorum signa pedibus conculcantur; pa-
sim erecti apparent rogi ex omni genere
Ecclesiasticorum ornamentorum, accensa in
imaginibus dissectis pyra, additis non so-
lum omnium Ecclesiarum, sed antiquissi-
marum Bibliothecarum libris: nec que-
quam ex chartis publicis & instrumentis
que ad dotationem pertinent, reservatur.
Sandorum reliquæ ruptis altaribus in ri-
nieres rediguntur, quæ supersunt in pro-
fluentem post hæc projectæ; horresco re-
ferens, nec a Summorum Pontificum, Im-
peratorum, Regum, Principum, Episco-
porum,

porum, & sine discrimine passim aliorum omnium Sepulcris abstinetur, eorum maxime, qui de Ecclesia Dei bene meriti per monumenta reperiuntur. Nomen Domini ubique blasphematur, Spiritus mendacii in ore omnium est, qui falso verbi Dei ministerium usurparunt, atque ita expulsi pastoribus, alienœ ovis custos, sur, & latro in ovile ascendit. (*) Postremo, quod longe omnium est gravissimum, juge, & Sacro-sanctum Sacrificium apud eos ubique cessat, quod intermissum, quantum ruinam secum adferat, ac quantam Regibus jacturam & meministis, Viri doctissimi, ex Prophetarum oraculis, & experientia jam in magnis imperiis, florentissimis Regnis, amplissimisque Provinciis didicisis, atque in Gallia nunc aspiciatis. Regis enim Majestas minuitur, imperia detrectantur, non modo vestigalia, sed proventus etiam negantur, jura omnia, & leges silent, quilibet vindictam, quam exercet, ex privato odio metitur, ad defctionem populus excitatur, & excusso

Mo-

Sæcul. XVI.

A.C. 62

(*) Ecce! veram Protestantici Spiritus, se & tæque ideam, quam testis oculatus delineavit: quis autem credat, hanc Ecclesiam, quæ ejusmodi violentiis erigitur, esse Christi Ecclesiam, ejusque Spiritu regi.

Sæcul. XVI. *Monarchiæ, quod appellant, jugo, an-*
A.C. 1562. *chia in concionibus publice proponitur.*

*Hæc omnia apud vos cogitate, clarissimi
 Oratores, & quod in Gallia vobis non
 videre otiosis licet, sera nimis penitentia
 experiemini, si modo suo Gallia ex vi-
 nio vos in ruinam trahat. Sed quid vos,
 Sanctissimi Episcopi, detineo, aut diuinum
 affligo, supersunt tanto huic malo nostro
 opportuna remedia; habenuis enim magna
 Spei pupillum Regem, non tam Regni ex-
 legitima Successione Monarcham, quam
 Religionis & virtutum omnium avitarum
 haeredem, quem Pater Henricus II. &
 Avus Franciscus I. excitat, & in quo jam
 Francisci II. Fratris demortui omnis ge-
 neris virtutum igniculi reluent, nec al-
 sunt Catharinæ viduae Reginæ, & No-
 varræ Regis optima consilia, & infra
 procerum vires: nullis opibus parcitur,
 undique auxiliares copiae comparantur,
 fitque via vi, sed in nostra viscera, qua-
 tumcunque victrix dextera sit, ferrum con-
 vertitur: eruuntur opes, & fit lamen-
 tile Regnum; jamque nulla ad sedando
 tantos tumultus aptior via, nullum magis
 præsentaneum remedium, quam quod ad
 hac Sacrosancta Universalis Ecclesiæ
 legitime in Spiritu Sancto congregata Sy-
 nodo expectatur. Huc nos Majorum exem-
 pla trahunt, hoc Dei verbum docet, ac
 ut supremus ex promissis suis, quæ nun-
 quam*

quam fecit irrita, imperat, atque ita de- Sæcul. XVI.
mum ex hoc loco pax Dei, quæ exupe- A. C. 1562.
rat omnem sensum, expectatur; templum
enim Dei Sanctum est, quod sumus, nos
viri fratres, & quamvis divisiones gratia-
rum sint, omnes tamen nos in uno Spiri-
tu, qui in Nominе Domini nostri Jesu
Christi congregati sumus, quod & dicere
necessè est, prout Spiritus Sanctus dabit
eloqui, quæ omnia ut magis scire potestis,
ad bene, beataque decernendum ex divino
præscripto sunt omnino necessaria: hæc
omnia Christianissimus Rex cum sibi satis
persuadeat, nec quicquam alienum a nobis
expellat, duo tamen præcipua sunt ea,
de quibus vos admonet pro sua in hanc
Synodus observantia, & pro ea, quam
sentit ex his de Religione dissidiis, summa
molestia. Primum itaque a vobis postu-
lat, ut quantum fieri poterit, nova dissi-
dia vitemus, novas inquam & infructuo-
sas quæstiones relinquamus, ac demum
quantum nobis licebit, nitamur, ut Prin-
cipes, ac Provinciæ omnes ab armis, Re-
ligionis ergo abstineant. Ab hoc deside-
rio excitandorum bellorum prorsus nos
alienos oportet, ne qui ex nobis disse-
runt, & se ab Ecclesia Dei præciderunt,
existiment, magis hoc Conventu Princi-
pes ad arma provocari, & societas &
fædera iniri ad bellum quantumcumque sa-
crum, quam de universalі omnium animo-

M m 2 rum

Sæcul. XVI. rum in unam fidem reconciliatione decur.
A. C. 1562. Solliciti ante omnia servare unitatem p-
 eis, si quid vero in ea sententia peccatum
 est, parcite quæso, Patres amplissimi. Hen-
 ricus II. Pater author fuit pacis, qua in
 Christiano orbe tam feliciter hastenu-
 satur, eam quasi testamento paulo post
 moriens filio Francisco II. Regi commen-
 davit, hanc Franciscus frater, si nobis
 tam cito ereptus non fuisset, magna pru-
 dentia retinere conabatur. Pupillo & vi-
 duæ iniquissimas semper turbas & bella
 intestina Rex, & Regina Mater valde
 pertimuerunt, & pacatos subditorum om-
 nium animos. ne quies publica interturbetur,
 summa prudentia, ac ut ætatem &
 sexum decet, perpetuo exceptarunt, quod
 etiamsi, ut negari non potest, infelicitas
 successit, infeliores belli eventus sunt per-
 timescendi: ne si omnes in eodem periculo
 versentur, eadem & tempestate acti, nemo
 periclitantes adjuvet, & sic unum, idemque
 naufragium faciamus. Summam propter
 ea rationem haberi desiderat eorum, qui
 lapsi sunt, ut & illis, quantum ex Dio-
 poterimus, condonemus, quibus & nos
 amicos esse liceat, sed usque ad aras. Al-
 terum legationis meæ caput est, quod iam
 a principio Regi meo Christianissimo cum
 Serenissimo Imperatore, & reliquis Regis
 bus & Principibus viris, quorum hic Ora-
 tores viros clarissimos habetis, fuit com-

mane,

Sæcul. XVI.
A.C. 1562.

mune, nempe ut de reformatione, & mo-
rum, & Ecclesiastice disciplinæ omnino de-
cernatur. De hac iterum, iterumque ad-
monet, ad eam serio amplectendam, qua
potest observantia, hortatur, & per Do-
minum nostrum Jesum Christum, qui ju-
dicaturus est vivos, & mortuos, obtestar-
tur. Si Ecclesiæ autoritatem integrum
esse vultis, si ejus dignitatem conservare,
si jam inclinatum nobilissimum Gallicæ Re-
gum retineri posse judicatis, nec vero ex
vestris commodis nostra incommoda metiri
a equum est, si enim Universa hæc Italia,
si Hispania sedem adhuc, & clavum tenet,
gratulamur vobis Patres Illustrissimi, nos
puppi excidimus, & vix supremo digito
gubernacula retinemus: hic vobis liceat ju-
re vestro caussas a nobis tantæ tempestatis
exquirere, quem accusabimus Coepiscopi
Fratres? quem tanti mali authorem facie-
mus? memini, quid velitis, nec memoria
excidit vestrum de ea re commune omnium
judicium. Hoc non sine innato pudore,
& magna anteaæ vitæ pœnitentia di-
cere me oportet, propter nos tempestas
hæc orta est, viri Patres, propterea mit-
tite nos in mare, quid addam amplius,
habetis confitentes reos, in eos, ut libet
animadvertisse. Nunc judicium incipiat a
domo Dei, & mundentur, qui ferunt
nasa Domini: attendamus nobis, & uni-
verso gregi, quiescamus perverse agere, &

Mm 3 disca-

Sæcul. XVI. discamus bene agere; imo potius tu misericors, & bone Deus per viscera misericordie tue, attende, placare. & adaug in nobis fidem, ut sine timore de manu inimicorum liberati serviamus tibi. Nunc viribus opus est, Patres, nunc pectore firmo, sed vereor illustrissimi Domini & Reverendissimi Episcopi, ne nimis importune agam, non est enim sponte currentibus addendum calcar, finem igitur faciam, est enim mea expedita a Rege legatio, sed quod scire vos amplius oportebit, has omnia Clarissimi Regii Oratores curabunt ego vero, & mecum una qui ex Gallia advenerunt, Reverendissimi Episcopi in hac Universalis Ecclesiæ Sacro-santa Synodo, testamur Beatissimo Papæ Domino Pio Pontifici Maximo, post Deum in perpetuum subditos esse velle: ejus enim nos in terris Primatum super omnes Ecclesiæ agnoscimus, cuius nunquam imperia detrectabimus, Ecclesiæ autem Catholice, ac Sacre Generalis Synodi decreta veneramur, vobis Illustrissimi, & Reverendissimi Legati fasces submittimus, Sanctissimis Episcopis dextras societatis offerimus, & clarissimos Oratores, testes sententiarum nostrarum hue adesse vehementer gratulamur, ut Spiritu Sancto Duce in omnibus, per omnia, & semper honorificetur Deus, & Pater Domini nostri Jesu Christi.

§. XXIX.

